

Finansal piyasalarda sermaye akışını sağlamak için buy-side (alıcı taraf) ve sell-side (satıcı taraf) arasında doğru ilerleyen bir etkileşim olması gerekir. Buy-side; yatırım yöneticileri, fonlar ve hedge fonları gibi finansal piyasalarda satışa sunulmuş olan menkul kıymetleri yatırım amacıyla satın alan aktörleri ifade eder. Sell-side; menkul kıymet ihraç eden, satan ve bu satışları tanıtan finansal aktörleri kapsar.

Buy-Side ve Sell-Side Arasındaki Temel Farklar

Buy-side, yatırımcıların ve varlık yöneticilerinin oluşturduğu, sermayeyi doğrudan yatırıma yönlendiren kesimi temsil eder. Sell-side ise yatırım ürünleri sunan, işlemlere aracılık eden veya araştırma ve danışmanlık hizmeti sağlayan kesimi ifade eder. Buy-side şirketleri, yatırımcılardan topladıkları sermaye ile menkul kıymet alım satımı yapar; gelirlerini performans primi ve fon yönetim ücretlerinden elde ederler. Sell-side şirketleri (örneğin yatırım bankaları, aracı kurumlar), menkul kıymet pazarlama işlemlerinden komisyon alır veya danışmanlık hizmeti sunar.

Buy-Side | Sell Side'in Temel İşlevleri

Buy-side şirketleri, topladıkları sermayeyi en iyi şekilde değerlendirmek için risk-getiri analizleri yapar ve portföylerini optimize etmeye çalışırlar. Bu nedenle finansal piyasalarda talep yaratan taraf buy-side'dır. Sell-side şirketleri, menkul kıymet pazarlama işlemlerini kolaylaştırmak, likidite sağlamak ve danışmanlık hizmeti sunmak gibi görevler üstlenirler. Yatırımcıların alım-satım yapabilmesi için gereken altyapı ve uzmanlığı sağlarlar.

Piyasa Yapıcılar (Market Makers)

Piyasa yapıcı, bir menkul kıymete sürekli alış ve satış fiyatı (kotasyon) vererek o kıymetin alınıp satılmasını kolaylaştıran ve likidite sağlayan bir kurumdur. Bu kurumlar sell-side şirketler arasında yer alır. Amaç, alım ya da satım yapmak isteyen yatırımcıların karşılarında hazır bir taraf bulabilmelerini sağlamaktır. Kazançları alış ve satış fiyatı arasındaki farktan (spread) oluşur.

Örnek:

X hissesinin alış fiyatı 120,40 TL, satış fiyatı 121,24 TL.

Spread: 0,84 TL → Piyasa yapıcının kârı bu farktan doğar.

Piyasa yapıcılar, SPK onayıyla faaliyet gösteren yatırım bankaları, aracı kurumlar ve likidite sağlayıcı özel firmalardır.

Sell-Side Tarafının Bilgi Akışı Rolü

Sell-side; araştırma analizleri, şirket değerlemeleri, yatırım tavsiyeleri ve piyasa yorumları gibi bilgiler sunar. Buy-side, bu verilerle yatırım kararlarını şekillendirir. Yatırım bankaları ise halka arz, tahvil ihracı gibi işlemlerde danışmanlık sunar. Sell-side doğrudan portföy yönetmez; müşterilere hizmet odaklı çalışır.

Buy-Side Kurumlara Örnekler

Portföy Yönetim Şirketleri: Yatırım fonlarını yönetir, yatırımcıların sermayesini kazanca çevirmeyi hedefler.

Emeklilik Fonları: Uzun vadeli birikimleri farklı yatırım araçlarında değerlendirerek gelecekteki yükümlülükleri karşılamayı hedefler.

Hedge Fonları: Kaldıraç gibi yüksek riskli stratejilerle daha yüksek getiri ararlar.

Özel Sermaye Şirketleri (Private Equity): Halka açık olmayan şirketleri satın alıp değer artırarak satar.

Girişim Sermayesi Fonları (Venture Capital): Büyüme potansiyeli olan start-up'lara yatırım yapar.

Varlık Fonları (Sovereign Wealth Funds): Ülke gelirlerini (genellikle doğal kaynak gelirleri) uluslararası yatırımlarda değerlendirir.

Sigorta Şirketlerinin Yatırım Bölümleri: Büyük portföyleri yöneterek finansal gelir yaratır.

Sell-Side Kurumlara Örnekler

Yatırım Bankaları: Menkul kıymet ihracı, halka arz ve birleşme/satın alma danışmanlıkları sunar.

Aracı Kurumlar: Komisyon karşılığı alım-satım işlemlerine aracılık eder.

Araştırma ve Analiz Kuruluşları: Finansal analiz, sektör araştırması ve değerlendirme raporları sunar.